

РЕШЕНИЕ

№ 20643

гр. София, 16.06.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 84 състав, в
публично заседание на 09.06.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Спас Спасов

при участието на секретаря Спасина Иванова, като разгледа дело номер **4263** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 84, ал. 3 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ), вр. чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по жалба на М. А. М. с ЛНЧ [ЕГН], непридружен непълнолетен, гражданин на Сирийската арабска република, чрез адв. Н., представител по реда на чл. 25 от ЗУБ, срещу решение № 3078/10.04.2025 г. на председателя на Държавната агенция за бежанците при МС (ДАБ), с което на осн. чл. 75, ал. 1, т. 2 и 4 от ЗУБ на чужденеца е отказано предоставянето на статут на бежанец и хуманитарен статут.

С жалба и в с.з. се твърди, че решението на АО е нищожно поради липса на компетентност на органа-издател, в тази връзка се цитират разпоредби на директива 2013/33/ЕС; решението не било издадено в изискуемата форма, тъй като е следвало да бъде изготвено в двуезичен вариант, твърди се допуснато съществено нарушение на административнопроизводствените правила, тъй като интервюто с детето не било проведено от лице със специфичните познания за специфичните нужди на непълнолетните. При изготвяне на решението не били взети предвид всички елементи, които са от значение за оценката на молбата. Иска се отмяна на решението и връщане на преписката на административния орган за предоставяне на бежански и/или хуманитарен статут по ЗУБ.

Ответникът – председател на ДАБ при МС – редовно призован, в писмен отговор изразява становище за неоснователност на жалбата. Сочи, че в настоящия спор молбата за предоставяне на международна закрила е възможно да бъде разгледана единствено на основание общата обстановка в страната по произход – С.. Предвид наличната информация относно Сирийската арабска република твърди, че може да се направи обоснован извод, че в момента липсва вътрешен

или международен въоръжен конфликт на цялата територия на страната. Излага подробни съображения за ситуацията в С.. Иска се отхвърляне на оспорването.

Софийска градска прокуратура – встъпила на осн. чл. 16 от АПК, редовно призована, не изразява становище.

Жалбата е допустима. Подадена е от лице по чл. 3 от АПК, което е адресат на индивидуален административен акт, засягащ неговата правна сфера неблагоприятно, тъй като му налага ограничения чрез отказ от предоставяне на права. Жалбата е подадена в срока по чл. 149, ал. 1 от АПК.

От фактическа страна съдът установява следното:

Чуждият гражданин е бил регистриран като непридружен непълнолетен по смисъла на § 1, т. 4 от ДР на ЗУБ. В изпълнение на чл. 15, ал. 6 от Закона за закрила на детето (ЗЗдет) е била уведомена Дирекция „Социално подпомагане“ (л. 63) по местоживее на детето. Дирекция „Социално подпомагане“ - К. село е представила социален доклад с рег. № 16281/20.11.2024 г., който е приложен по административната преписка.

Чужденецът заявил (л. 56-59), че е напуснал С. нелегално за Турция около четири месеца преди датата на проведеното с него интервю с рег. № 16281/18.11.2024 г. Уточнява, че всъщност е останал около три месеца в дома на трафиканта в [населено място], С., като през това време е предприемал няколко неуспешни опита за влизане незаконно в Турция. На българска територия е влязъл незаконно в същия ден, когато е бил задържан от българските власти. Допълва, че престоят му в Турция е бил два дни. Когато е напуснал държавата си по произход държавата му цел е била Република България. Пътувал с братовчедите си А. и Д.. Мотивира молбата си за международна закрила с общото положение в С.. Твърди, че в С., в палатков лагер близо до [населено място], живеят родителите му, брат му на десет години и сестра му на тринадесет години. Допълва, че в лагера живеят чичовците му и обяснява, че цялата му фамилия живее там от десет години. Разказва за сражения между двете враждуващи армии. Поради това именно към този момент е напуснал С.. Пари за пътуването си в размер 7000 долара е взел назаем. Кандидатът за международна закрила заявява, че е напуснал страната си по произход заради войната и глада. Не знае точно каква е тази война, но че знае, че се бият по между си. Разказва, че един негов съсед е бил прострелян от снайперист. Казва, че ако бил останал в страната си е щял да умре, защото снаряди падат близо до палатковия лагер. Не би могъл да живее в друго населено място в държавата си по произход, защото навсякъде има война. Иска да се събере със семейството си на територията на Република България, защото в С. е опасно. Казва, че не са напуснали С. заедно с него, заради това, че братята му са малки, както и защото не са имали финансови средства. Прекъснал е обучението си в С., заради войната и защото много деца са били убити. Не заявява да е имал лични проблеми свързани с етническата си и религиозна принадлежност. Не твърди да е бил политически ангажиран. Казва, че не е имал проблеми с властите на С., както и че не е бил съден и осъждан.

От правна страна е преценено, че относимите към молбата за международна закрила представени факти, касаят твърденията на чуждия гражданин, свързани с причините за напускане на С., а именно желанието му да живее извън С., лошото положение на семейството му и общото положение на несигурност в страната.

Посочено е, че чуждият гражданин не е направил обосновани твърдения за осъществени спрямо него преследване от страна на държавата, от партии или организации, които контролират държавата или значителна част от нейната територия, или от недържавни субекти, включително международни организации, като същите не могат или не искат да предоставят закрила срещу преследване. Не е аргументирано от негова страна наличието на основателни опасения от

преследване по законовите критерии.

Прието е, че сирийският гражданин е напуснал С., не за да търси международна закрила, а за да търси по-добър стандарт на живот в посока Европа. Реално чуждият гражданин не е посочил никакви основателни опасения от преследване, визирани в чл. 8, ал. 1 от ЗУБ.

Преценено е, че той не изтъква никакви лични опасения от преследване нито в страната си на произход - С.. Кандидатът не е заявил, че спрямо него, държавата му на пребиваване или друг недържавен субект на когото държавата не може или не желае да противодейства е предприел никакви действия, които да са релевантни на преследване. От цялата бежанска история ставало ясно, че конкретни действия на преследване срещу сирийския гражданин не са осъществени. Не се установява и срещу молителя да са налице посегателства, чиято системност и мащаб достигат до границата на преследване. Всичко това в съвкупност потвърждавало неоснователността на молбата му за закрила. Твърденията му не съдържали и информация за осъществено спрямо него преследване по смисъла на чл. 8, ал. 2-5 от ЗУБ и риск от бъдещо такова.

Дискриминационни и други неблагоприятни мерки, водещи до риск от преследване, също не заявявал. Кандидатът не сочел други релевантни причини или обосноваващи опасения за преследване - не е осъждан и не е бил преследван от официалните власти в С.. Молителят не е бил заплашван или преследван по етнически или религиозни причини в С..

Описаните проблеми, свързани със сблъсъци между Свободната сирийска армия и редовната, са оценени като ирелевантни към момента на постановяване на решението, предвид променената обществена и политическа ситуация след свалянето на режима на Б. Ал А.. Прието е за установено, че чужденецът е напуснал С. в конкретния момент, не поради наличието на конкретно протекло спрямо него неблагоприятно събитие, включително и свързано с общото положение, а по причини от личен характер и поради финансовата възможност да го направи именно в конкретния период.

АО е изложил, че не се откриват други значими факти или обстоятелства, които да посочват, че чужденецът е лице, отговарящо на изискванията на чл. 8 от ЗУБ. Твърденията на молителя не съдържали информация за осъществено спрямо него преследване и по смисъла на чл. 8, ал. 2-5 от ЗУБ, както и риск за бъдещо такова.

От анализа на фактическите обстоятелства и изявления на чужденеца по време на интервюто се установявало, че въпреки, че той е посочил наличието на бомбардировки в период, предшестваш напускането на страната му, то заявленията му не съдържат информация за наличието на неблагоприятни, спрямо него обстоятелства, относими към момента на произнасянето, и така направените твърдения не съдържали факти по случая, като не се открива наличието на личен елемент.

АО излага доводи за липса на предпоставките за предоставяне на хуманитарен статут. Установената фактическа обстановка не давала основания да се приеме, че той е бил принуден да напусне страната си на произход – С., поради реална опасност от смъртно наказание или екзекуция - тежки посегателства, визирани в чл. 9, ал. 1, т. 1 от ЗУБ.

Срещу чуждия гражданин не са били предприети такива действия, нито от официалните власти на С., нито от някоя конкретна групировка, която държавата не е в състояние да контролира. Според тълкувателно решение на Съда на Европейския съюз от 17 февруари 2009 г. по дело № С-465/07, понятията „смъртно наказание“, „екзекуция“ и „изтезание, нечовешко или унижително отнасяне, или наказание“, наложени на молителя в страната му на произход, посочени в чл. 9, ал. 1, т. 1 и т. 2 от ЗУБ, обхващат ситуации, в които кандидатът за хуманитарна закрила е изложен на риск именно от конкретен вид посегателство. Твърдения от подобен характер той не е направил. От изложеното следвал изводът, че чужденецът не е бил изложен и за него не съществува бъдещ

риск от посегателства по чл. 9, ал. 1, т. 1 и т. 2 от ЗУБ.

Направен е подробен анализ на ситуацията в С.. Въз основа на нея е прието, че въпреки оценяването на положението в някои части на страната като несигурно и напрегнато, не следва насилието във всички части на държавата да се определя като безогледно. Действията, извършвани в някои райони от опозиционни групировки, са спорадични актове на насилие и като такива не могат да се оценяват като въоръжен конфликт. Инцидентите в страната имат определени цели, но не са в състояние да предизвикат масов ефект. В редица райони, области, областни центрове и територии, цялостната обстановка запазва относителна сигурност.

Изложено е, че при преценката на молбата следва да се вземе предвид положението на ненавършилото пълнолетие лице. Съгласно чл. 6а от ЗУБ при прилагането на закона първостепенно значение има най-добрият интерес на детето, която се извършва в съответствие с разпоредбите на ЗЗДет, като в случая е бил определен и социален работник.

В представения социален доклад на Дирекция „Социално подпомагане“ не се откривали преки и непосредствени рискове за физическото, психическото, нравственото, интелектуалното и социално развитие на детето и няма данни основните му права да са нарушени. Не се откриват данни които да сочат, че връщането в родината на детето противоречи на висшия интерес.

Въз основа на изложеното и съблюдавайки принципа за висшия интерес на детето, заложен в Конвенцията на ООН за правата на детето АО приема, че за молителя не съществува риск за сигурността му на територията на обичайното му пребиваване.

По делото е представен актуален социален доклад от АСП.

Представена е справка за обстановката в С. към м. април 2025 г.

При тези данни съдът намира жалбата за основателна.

Решението е издадено от компетентен орган - това е председателят на ДАБ към МС на РБ, на комуто изрично по силата на чл. 48 от ЗУБ е предоставено правото да се произнася по молби за предоставяне на международна закрила. Неоснователен е доводът на жалбоподателя, че органът-издател не е компетентен, тъй като е налице колизия между условията за заемане на длъжността, визирани в чл. 49, ал. 2 от ЗУБ и чл. 25 на Директива 2013/33/ЕС за определяне на стандарти относно приемането на кандидати за международна закрила. На първо място сочената разпоредба от директивата няма такова съдържание, каквото се твърди: „Решението на решаващия орган по молбата на непридружавания непълнолетен се изготвя от служител, който притежава необходимите познания и специфичните нужди на детето“. Съдът не откри и друга такава разпоредба в директивата по отношение на непълнолетните.

Следва да се съобрази, че директивата, като вторичен източник на правото на ЕС е специфичен акт, чието основно предназначение е да дава задължителни указания на държавите-членки. Чрез директивата ЕС изпълнява своите цели и задачи в области, в които институциите му не са овластени да предприемат сами необходимите мерки или в които те предпочитат да оставят повече свобода на действие на държавите-членки (ДЧ) – вместо това указват на ДЧ необходимия резултат и ги задължават да го постигнат.

В случая този резултат – решаващият орган да издаде акт, като съобрази специфичните нужди на непълнолетния/малолетния, се постига чрез два способа – като се осигури защита на детето чрез назначаване на адвокат по реда на чл. 25 от ЗУБ, който да го представлява с оглед защита на неговия най-добър интерес (чл. 25, ал. 3, т. 2 от ЗУБ); и на следващо място, като се обезпечи участието на социален работник при изслушването на детето, което се явява задължителна предпоставка за вземане на решение (чл. чл. 15, ал. 4 от ЗЗДет). В същата норма е предвидено административните органи да осигуряват подходяща обстановка за изслушване на детето, съобразена с неговата възраст като изслушването и консултирането на детето задължително се

обезпечава с присъствие социален работник от дирекция "Социално подпомагане". Посредством посочените средства за защита на правата на детето са налице предпоставките за вземане на аргументирано и обосновано решение от компетентния орган, поради което предвидената уредба обезпечава и валидното волеизявление при наличие на компетентност.

Не се споделят доводите за нарушение на формата, поради отсъствие на превод на съответния чужд език в издадения административен акт. Административните производства се водят на български език (чл. 14, ал. 1 от АПК). Специалната норма на чл. 76 от ЗУБ предвижда, че решението на председателя на Държавната агенция за бежанците се връчва на чужденеца, търсещ международна закрила или на неговия законен представител или адвокат, като съдържанието на решението, както правата и задълженията, произтичащи от него, му се съобщават на език, който разбира, а това обстоятелство се валидира с подписа на преводач, които условия в настоящия случай са спазени.

От събраните доказателства е установено, че чужденецът е подал първа молба за закрила в РБ на дата 04.11.2024 г., регистрирана на същия ден, отправена е Покана за явяване на интервю, попълнил е Регистрационен лист, снета му е дактилоскопна експертиза, запознат е с правата и задълженията на търсещия закрила и със Списъка на организациите, работещи с бежанци и чужденци, подали молба за статут.

Съдът констатира, че при издаването на административния акт са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила.

На първо място, при провеждане на интервюто са задавани въпроси, несъвместими с неговата възраст и зрялост, не е присъствал и социален работник на проведеното интервю 18.11.2024 г. (такова присъствие и не се твърди от административния орган, липсва и подпис в изготвения протокол) съгласно императивното изискване на чл. 15, ал. 4, вр. ал. 1 от Закона за закрила на детето, указващи, че във всяко административно или съдебно производство, по което се засягат права или интереси на дете, то задължително се изслушва, ако е навършило 10-годишна възраст, освен ако това би навредило на неговите интереси като административните органи осигуряват подходяща обстановка за изслушване на детето, съобразена с неговата възраст. На изслушването и консултирането на детето задължително присъства социален работник от дирекция "Социално подпомагане".

Изготвеното становище от 20.11.2024 г. и формулярът за пълна оценка от 14.03.2024 г. не са алтернативни способи за спазване на процедурата по съблюдаване на неговия най-добър интерес, на първо място поради изричното изискване за задължително присъствие на социален работник по време на изслушването, и на второ място, тъй като това са способи за обезпечаване на интересите на детето в съдебната, а не в безспорната фаза на процеса (ал. 6 на същата разпоредба визира „дело“ (съдебно), а не „производство“, което може да бъде и административно) още повече, че в становището, като крайно заключение не се сочи дали оставането на детето на територията на РБългария представлява негов най-добър интерес. Действително, в изискваното в съдебната фаза становище на АСП изрично се посочва, че в негов най-добър интерес е детето да получи статут в България и да остане в страната, но това становище е изготвено и приобщено на основание чл. 15, ал. 6 от ЗЗДет на 14.05.2025 г., не е изготвено за целите на административната фаза на процеса и съдържанието му не може да санира неспазването на процедурата, провеждана от административния орган (в този смисъл вж. и решение № 6115/06.06.2025 г. по адм. д. № 4571/2025 г. на ВАС, решение № 6132/09.06.2025 г. по адм. д. № 4858/2025 г. на ВАС и др.)

Принципът за осигуряване на неговия най-добър интерес е установен с Конвенцията на ООН за правата на детето. Този принцип е от основополагащо значение за осигуряване на закрила и за защитата на правата на детето, като в българското законодателство понятието е дефинирано в § 1, т.

5 вр. т. 11 от ДР на ЗЗДет. Чл. 6а от ЗУБ указва, че при прилагането на този закон, първостепенно значение има най-добрият интерес на детето, която разпоредба съдът намира за неправилно приложена.

АО е посочил, че най-добрият интерес на детето не е въведен от законодателя като задължителна предпоставка за предоставяне на статут по чл. 9 от ЗУБ, нито е определен като условие за предоставяне на субсидиарна закрила. За да бъде зачетен този извод обаче той следва да се предшества от надлежно проведена административна процедура.

Извършената в процесното решение такава преценка, относно висшия интерес на детето, според настоящият състав е формална, тъй като не е съобразена с личната му история и възможността за спокойно съществуване при евентуално връщане в страната на произход.

Допуснатото съществено нарушение на административнопроизводствените правила е самостоятелно основание за неговата отмяна.

Следва да се извърши нова преценка за най-добрия интерес на детето, като се проведе ново интервю, на което съгласно § 1, т. 5 от Закона за закрила на детето в присъствието на социален работник се поставят конкретни въпроси относно желанията и чувствата на детето, физическите, психическите и емоционалните му потребности; възрастта, пола, миналото и другите му характеристики; опасността или вредата, която му е причинена или има вероятност да му бъде причинена; способността на родителите да се грижат за него; последиците, които ще настъпят за детето при промяна на обстоятелствата и други обстоятелства, имащи отношение към заявителя, а наред с това, следва да се извърши и нова преценка за наличието на предпоставките за предоставяне на бежански и хуманитарен статут на оспорвания, като се анализира подробно ситуацията в страната по произход към момента на произнасянето.

Липсата на всестранното и пълно изясняване на фактическата обстановка по производството пречатства и извършване на дължимата преценка за съответствието на административния акт с материалния закон.

По изложените съображения Административен съд – София-град, I отделение, 84 състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 3078/10.04.2025 г. на председателя на Държавната агенция за бежанците при МС, с което на осн. чл. 75, ал. 1, т. 2 и 4 от ЗУБ на М. А. М. с ЛНЧ [ЕГН] е отказано предоставянето на статут на бежанец и хуманитарен статут.

ВРЪЩА преписката на административния орган за ново произнасяне при спазване на дадените в мотивите на настоящото решение указания.

Решението може да се обжалва в 14-дневен срок от съобщаването му пред Върховния административен съд